

KONFERENSIYALAR.COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

AVGUST, 2025-YIL

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

**V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2025-yil, avgust

TOSHKENT-2025

ISBN 978-9910-09-280-0

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 96 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: "Scienceproblems Team" MChJ

Konferensiya o'tkazilgan sana: 2025-yil, 11-avgust

Mas'ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda "O'zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta'lim istiqbollari" nomli V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to'plami jamlangan. Unda O'zbekistonning turli oliy ta'lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo'nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta'lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To'plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta'lim, O'zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta'lim.

ISBN 978-9910-09-280-0

Barcha huquqlar himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2025-yil

© Mualliflar jamoasi, 2025-yil

MUNDARIJA

TEXNIKA FANLARI

<i>Туляганов Фатхулло, Арифджанов Алишер</i> АНАЛИЗ ОСНОВНЫХ ПРИНЦИПОВ СОВРЕМЕННОГО МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА	5-10
<i>Мамарасулов Хасан, Арифжанов Алишер, Туляганов Фатхулло</i> ОРГАНИЗАЦИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ОБЕСПЕЧЕНИЮ ЕДИНСТВА ИЗМЕРЕНИЙ В РЕСПУБЛИКЕ УЗБЕКИСТАН	11-18
<i>Agzamov Mirxosil, Nosirov Xasanbek, Xikmatullayev Rustam, Abdusalomov Zafar, Ismoilov Muxammadismoil</i> PAHTA HOM-ASHYOSINI QAYTA ISHLASH JARAYONIDA QO'LLANILADIGAN TEXNOLOGIK MASHINALARNING TAHLILI	19-23
<i>Muhitdinova Umida, Turdibayeva Dildora, Xalilov Oybek, Muminxodjayev Sunnatilla</i> SIRT G'ADIR-BUDURLIGI NAMUNALARI: TURLARI, QO'LLANILISHI HAMDA ASOSIY PARAMETRLARI	24-29
<i>Muminxodjayev Sunnatilla, Hakimova Nargiza, Rakhimova Sevara, Muhitdinova Umida</i> KO'CHMA LABORATORIYA YARATISH: AHAMIYATI, TUZILISHI VA ISTIQBOLLARI	30-32

TARIX FANLARI

<i>Raimjonov Ziyoxiddin</i> AVESTO QADRIYATLARINING BUGUNGI KUNDAGI O'RNI VA AHAMIYATI.....	33-35
<i>Mamajanov Azizbek</i> ANDIJON DENGIZI YOXUD ANDIJON SUV OMBORI TARIXI	36-39
<i>Baxranov Sherzod</i> SOVET ITTFOQI DAVRIDA BOSHOQLI EKNLARNI TADQIQ ETISH TARIXIDAN.....	40-43
<i>Meliboyeva Munisabonu</i> MILODDAN AVVALGI II-I ASRLARDA IPAK YO'LI BO'YLAB ELITA QABR INSHOOTLARIDA ME'MORIY VA MADANIY SINTEZ	44-47

IQTISODIYOT FANLARI

<i>Hakimova Yulduz</i> TO'G'RIDAN – TO'G'RI XORIJIY INVESTITSİYALARNI JALB QILISHDA INVESTITSION MUHIT JOZIBADORLIGIDA USTUVORLIKKA EGA MAMLAKATLAR TAJRIBASI VA MAMLAKATIMIZDA BU YO'NALISHLARDA OLIB BORILAYOTGAN ISHLAR	48-53
---	-------

FALSAFA FANLARI

<i>Abdulhayev Azizbek</i> HARBIY XIZMATCHILARNING AXLOQIY ONGINI SHAKLLANTIRISHDA MILLIY G'OYANING RO'LI	54-58
<i>Xo'jayev Davron</i> O'RTA ASRLAR SHARQ RENESSANSIDA GUMANIZIM FALSAFASINING NAMOYON BO'LISH XUSUSIYATLARI	59-63

FILOLOGIYA FANLARI

<i>Sadullayeva Muxlisa</i> ADABIYOTDA BADIY KONFLIKT SHAKLLARI.....	64-68
--	-------

<i>Yusufova Farangiz</i> HALIMA XUDOYBERDIYEVA IJODIDA RUHIY EVRILISH.....	69-72
Мамарасулов Умиджон ПРОБЛЕМЫ СОХРАНЕНИЯ ОРИГИНАЛА ПРИ ПЕРЕВОДЕ ХУДОЖЕСТВЕННЫХ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНО-ВЫРАЗИТЕЛЬНЫХ СРЕДСТВ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА Э.М. РЕМАРКА «НА ОБРАТНОМ ПУТИ»	73-81
Мамарасулов Умиджон ТИПОЛОГИЯ ПЕРЕВОДЧЕСКИХ ТРАНСФОРМАЦИЙ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ХУДОЖЕСТВЕННОСТЬ НА ПРИМЕРЕ РОМАНА Э.М. РЕМАРКА «НА ОБРАТНОМ ПУТИ»	82-89
PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Jo'rayeva Madinaxon</i> O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ILM-FANNI 2030-YILGACHA RIVOJLANTIRISH BO'YICHA AMALGA OSHIRILAYOTGAN CHORA-TADBIRLAR	90-91
ARXITEKTURA FANLARI	
<i>Mustafayeva Madina</i> ZAMONAVIY ARXITEKTURADAGI ERGONOMIK DIZAYNNING INNOVATSION YONDASHUVLARI	92-95

KO'CHMA LABORATORIYA YARATISH: AHAMIYATI, TUZILISHI VA ISTIQBOLLARI

Muminxodjayev Sunnatilla Akbarxo'djayevich

O'zbekiston Milliy Metrologiya Instituti bo'lim boshlig'i

Email: 04-bolim@nim.uz

Hakimova Nargiza Khabibullaevna

Specialist at the Uzbek National Institute of Metrology

Email: nargiza@gmail.com

Tashkent, Uzbekistan

Rakhimova Sevara Turgunboevna

Specialist at the Uzbek National Institute of Metrology

Email: Sevara18@gmail.com

Tashkent, Uzbekistan

Muhitdinova Umida Maxmudovich

O'zbekiston Milliy Metrologiya Instituti 2-toifali mutaxassis

Email: mukhitdinova.umida@gmail.com

Annotatsiya. Bu turli joylarda tez va aniq o'lchash ishlarini amalga oshirish imkonini beruvchi maxsus jihozlangan mobil kompleks hisoblanadi. U sanitariya, metrologiya, ekologiya, qishloq xo'jaligi, oziq-ovqat xavfsizligi va sanoat sohalarida keng qo'llaniladi. Ko'chma laboratoriyaning asosiy afzalliklari uning tez harakatlanishi, avtonom ishlashi, turli o'lchov asboblari va analizatorlar bilan jihozlanishi, laboratoriya sharoitida aniqlikni saqlab turishi hisoblanadi. Ushbu ishda mobil laboratoriyaning tuzilishi, texnik jihozlari, ishlash tamoyillari va amaliy samaradorligi tahlil qilinadi. Shuningdek, uning metrologik ta'minlanishi, o'lchov natijalarining ishonchliligi va standartlarga muvofiqligi masalalari yoritilgan.

Kalit so'zlar: ko'chma laboratoriya, metrologiya, o'lchash aniqligi, sanitariya nazorati, ekologiya, texnik jihozlar.

CREATION OF A MOBILE LABORATORY: SIGNIFICANCE, STRUCTURE AND PROSPECTS

Muminxodjayev Sunnatilla Akbarxo'djayevich

O'zbekiston Milliy Metrologiya Instituti bo'lim boshlig'i

Hakimova Nargiza Xabibullaevna

O'zbekiston Milliy metrologiya instituti mutaxassisi

Rahimova Sevara Turg'unboevna

O'zbekiston Milliy metrologiya instituti mutaxassisi

Muhitdinova Umida Maxmudovich

O'zbekiston Milliy Metrologiya Instituti 2-toifali mutaxassis

Annotation. is a specially equipped mobile complex that allows for quick and accurate measurement work in various locations. It is widely used in the fields of sanitation, metrology, ecology, agriculture, food safety, and industry. The main advantages of a mobile laboratory are its ability to move quickly, autonomous operation, the ability to equip it with various measuring instruments and analyzers, and the ability to maintain accuracy in laboratory conditions. This work analyzes the structure, technical equipment, operating principles, and practical

effectiveness of a mobile laboratory. Also, the issues of its metrological provision, reliability of measurement results and compliance with standards are covered.

Key words: mobile laboratory, metrology, measurement accuracy, sanitary control, ecology, technical equipment.

Kirish

Zamonaviy ilmiy tadqiqotlar va tezkor tekshiruv ishlari juda ko'p hollarda ob'ekt yoki hodisa joyida amalga oshirilishi talab etiladi. Bunday sharoitlarda statsionar laboratoriyadan foydalanish imkoniyati cheklangan bo'ladi. Shu bois, ko'chma laboratoriyalar yaratish ilmiy-amaliy vazifalarni joyida hal etish, vaqt va mablag'ni tejash, shuningdek, tezkor natijalarga erishish imkonini beradi.

Ko'chma laboratoriyalar turli sohalarda – ekologiya, qishloq xo'jaligi, sanoat, tibbiyot, kriminalistika va sanitariya-gigiena nazoratida keng qo'llanilmoqda. Ularning afzalligi shundaki, tadqiqot uchun namuna olib borish va qayta kelib tekshirish zarurati yo'q – tahlil natijalari shu yerning o'zida olinadi.

Maqsad va vazifalar

Ko'chma laboratoriya yaratishning asosiy maqsadi – tadqiqot va tahlil jarayonlarini mobil va tezkor shaklda tashkil etishdir. Bu maqsaddan kelib chiqib, quyidagi vazifalar belgilab qo'yiladi:

Talab etiladigan tahlil turlariga mos jihozlar bilan ta'minlash;

Avtonom ishlaydigan energiya manbalarini joriy etish;

Turli muhitlarda (toza yoki ifloslangan havo, turli harorat sharoitlari) ishlash imkoniyatini ta'minlash;

Tekshiruv ma'lumotlarini saqlash va uzatish tizimini tashkil qilish.

Tuzilishi va jihozlanishi

Ko'chma laboratoriya, odatda, maxsus jihozlangan transport vositasi (avtomobil, pritsep yoki konteyner) asosida quriladi. Uning tuzilishi quyidagi asosiy qismlardan iborat bo'ladi:

1. Ishchi zona – Tahlil va o'lchov ishlari olib boriladigan joy, stol va shkaflar, mikroskoplar, o'lchov asboblari bilan jihozlanadi.

2. Uskunalar blogi – Ximiya, biologiya, fizika yoki boshqa sohalar uchun zarur asbob-uskunalar:

Spektrometr, fotometr, gaz va suyuqlik xromatograflari;

Elektron tarozilar, namlik o'lchovchi qurilmalar;

Mikrobiologik tahlil uchun inkubator va sterilizatorlar.

3. Energiya ta'minoti – Generator, akkumulator batareyalar va quyosh panellari.

4. Ma'lumot uzatish tizimi – Internet, Wi-Fi, radiokanal yoki sputnik aloqasi orqali markaziy bazaga natijalarni yuborish.

5. Xavfsizlik tizimlari – Ventilyatsiya, filtratsiya, yondiruvchi moddalardan himoya vositalari va shaxsiy himoya jihozlari.

Ishlash metodikasi

Ko'chma laboratoriyada tadqiqot ishlari quyidagi bosqichlarda amalga oshiriladi:

1. Joyga yetib borish – Laboratoriya belgilangan nuqtaga yetkaziladi.

2. Jihozlarni ishga tayyorlash – Elektr ta'minoti, asboblarni kalibrovkasi, xavfsizlik tekshiruvini.

3. Namuna olish va tahlil qilish – Ob'ektdan namuna olish, zarur ishlov berish va tahlil o'tkazish.

4. Ma'lumotlarni qayta ishlash – Kompyuter yoki planshetda dasturiy ta'minot yordamida natijalarni tahlil qilish.

5. Hisobot tayyorlash va uzatish – Natijalarni bazada saqlash va markaziy laboratoriya yoki boshqaruv organiga yuborish.

Afzallik va kamchiliklar

Afzalliklar:

Tadqiqotlarni joyida tezkor o'tkazish;

Namunalarning tashish jarayonida buzilishini oldini olish;

Vaqt va mablag' tejash;

Turli sharoitlarda ishlash imkoniyati.

Kamchiliklar:

Asbob-uskunalarining ko'chirish jarayonida shikastlanish xavfi;

Avtonom energiya ta'minotining chegaralanganligi;

Havo-harorat sharoitiga sezgir jihozlar ishida cheklovlar.

Xulosa

Ko'chma laboratoriyalar ilmiy va amaliy tadqiqotlarda samaradorlikni oshirish, tezkor va aniq natijalarga erishish, joyida tahlil qilish imkoniyatini yaratadi. Ularning rivojlanishi va yangi texnologiyalar bilan jihozlanishi, ayniqsa, ekologik monitoring, sanitariya nazorati, qishloq xo'jaligi hamda favqulodda holatlarda juda muhim ahamiyatga ega.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Халқаро стандарт ISO 17025:2022 – Лабораториялар компетентлигига қўйиладиган талаблар.
2. Маҳмудов А., Раҳимова С. “Лаборатория технологиялари ва ускуналар” – Тошкент, 2023.
3. WHO Laboratory Manual: Mobile Laboratories in Emergency Settings, 2021.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

V RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2025-yil, 11-avgust

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. V Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi
materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2025. – 96 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2025-yil, 11-avgust

ISBN 978-9910-09-280-0

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2025-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2025-yil.